

Oikeusministeriö

- Asia** Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta annetun lain, riita-asioiden sovittelusta ja sovinnon vahvistamisesta yleisissä tuomioistuimissa annetun lain sekä sosiaalihuoltolain muuttamisesta.
- Viite** Oikeusministeriön lausuntopyyntö 20.5.2013 (OM 1/31/2010)

Perhesovittelua koordinoitava ja sovittelun painopisteen oltava sosiaalitoimessa

Luonnoksessa hallituksen esityksen perusteluiksi sanotaan (s. 15 - 16) sovitteluhakemusten lisääntymisen varalta olevan keskeistä, että kunnalliset sovittelupalvelut olisivat maantieteellisesti kattavia ja laadullisesti toimivia. Tuusulan käräjäoikeus haluaa kehittää tätä ajatusta eteenpäin. Oikeudenhoidon ydintehtäviä painottavasta näkökulmasta tulisi päämääränä olla, että perheasioiden sovittelu järjestetään pääosin kuntien sosiaalitoimien piirissä. Perheasioiden sovittelun hajanaisen kentän järjestämisessä ja sovittelutyön kehittämisessä oikeusministeriön tulisi olla yhteistyössä sosiaali- ja terveysministeriön kanssa. Rakentavia ajatuksia tähän koordinointi- ja kehitystyöhön voi saada paikallisesta Fasper-hankkeesta, jossa Tuusulan käräjäoikeus on mukana. Käräjäoikeus pitää selvänä, että myös tuomioistuimen "työkalupakissa" tulee olla käytettävissä ehdotetun kaltainen asiantuntija-avusteisen perheasioiden sovittelun mahdollisuus.

Sovittelijoiden saatavuus

Luonnoksessa hallituksen esityksen perusteluiksi tuodaan esille kokeiluvaiheen tuloksena (s. 13), että asiantuntija-avustajien rekrytointi ei ole tuottanut vaikeuksia. Päinvastoin asiantuntija-avustajan tehtävää kohtaan on ollut runsaasti kiinnostusta. Asiantuntijat on luonnoksen mukaan tarkoitus rekrytoida lähinnä kuntien sosiaalitoimista ja perheneuvoloista. Nämä tahot ovat kuitenkin tunnetusti ylikuormitettuja ja henkilöstöltään alimitoitettuja. Asiakasjonot ovat voineet olla pitkiäkin. Tuusulan käräjäoikeus korostaa, että asiantuntijoiden saatavuus tulee myös alkuinnostuksen jälkeen erityisesti varmistaa.

Tuomarien koulutus

Perusteluissa korostetaan (s. 14) koulutuksen ja sidosryhmäyhteistyön merkitystä. Tuomareilta edellytetään sovittelijan peruskoulutusta sekä lisäksi tuomareille ja asiantuntija-avustajille järjestettävää yhteistä koulutusta huoltoriitojen sovittelun erityispiirteistä ja huoltoriidan sovittelussa tarvittavista sovittelutaidoista. Tuusulan kärjäoikeus pitää tärkeänä perusteellista koulutusta. Tuusulan kärjäoikeuden lasten huoltoriitoja käsittelevät tuomarit ovat olleet mukana edellä mainitussa Fasper-hankkeessa. Käytännössä vain yhdellä tuomarilla on ollut mahdollisuus osallistua hankkeen sisältämään pidempään sovittelukoulutukseen. Hankkeeseen osallistuminen on osoittanut, miten erityisiä tietoja, taitoja ja kokemusta vaativaa perheasioiden sovittelu on. Kärjäoikeudessa on vahvistunut käsitys, että ihmissuhteisiin liittyvä problematiikka vaatii muutaman päivän kestävästä laajempaa koulutusta. Tuomareille tulisi antaa tilaisuus erikoistua perhesovittelutehtäviin pidemmän koulutuksen avulla.

Lausunnon laatimiseen ovat osallistuneet Tuusulan kärjäoikeuden perheasioita käsittelevän osaston osastonjohtaja Marja Terttu Mälkki ja sovitteluasioiden vastuutuomari Jorma Brusila.

Laamanni   Heli Lehto-Kinnunen

